

Programy (grupy projektów)

**Mechanizm Finansowy
Europejskiego Obszaru Gospodarczego
oraz
Norweski Mechanizm Finansowy**

2004-2009

Wersja - luty 2006

**Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy
2004-2009
Programy (grupy projektów)**

Spis treści

1. Ogólne informacje	3
1.1. Co to jest program?	3
1.2. Kwalifikujący się wnioskodawcy	3
1.3. Wysokość dofinansowania i współfinansowanie	4
1.4. Strony	5
2 Cykl projektu	6
2.1 Proces oceny i akceptacji wniosku	6
2.2 Wybór podprojektów	7
2.3. Monitoring i ewaluacja.....	7
2.4. Wydatkowanie	8
2.5. Koszty zarządzania programem ponoszone przez operatora	8
2.6. Kontrola finansowa i audyt	9

1. Ogólne informacje

Artykuł 2.2.2 *Zasad i procedur wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG* oraz ten sam artykuł *Zasad i procedur wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego* odnoszą się do wytycznych w sprawie programów (grup projektów). Niniejsze wytyczne mają na celu określenie ogólnych cech charakteryzujących programy (grupy projektów).

1.1.Co to jest program?

Program składa się ze skoordynowanych oddzielnych projektów, mających na celu osiągnięcie określonych, wspólnych przestrzennie/obszarowo/tematycznie celów. Programy mają na celu ułatwienie wdrażania bardziej złożonych i kosztownych strategii.

Program jest realizowany na dwóch poziomach: na poziomie operatora (wdrażanym przez operatora) oraz na poziomie podprojektów (wdrażanych przez beneficjentów końcowych).

Podprojekty są połączone tematycznie, lub posiadają wspólny cel określony na szczeblu regionalnym, sub-regionalnym lub lokalnym, lub są skierowane na realizację określonych zadań na poziomie krajowym. Dobrze ukierunkowane i zarządzane programy mogą osiągnąć większe efekty społeczno-ekonomiczne niż suma podprojektów, realizowanych oddzielnie.

Programy są zwykle opracowywane przez partnerstwa, które będą się składały z przedstawicieli wszystkich tych, których kluczowe interesy będą uwzględniane w ramach proponowanych działań programu. Partnerstwa te będą funkcjonować w ramach określonej strategii i będą zarządzane przez operatora programu, odpowiedzialnego przed Krajowym Punktem Kontaktowym za wdrażanie programu w ramach powierzonych uprawnień. Operator programu będzie działać jako instytucja ponosząca pełną odpowiedzialność za realizację programu i przekazywanie środków finansowych do końcowych beneficjentów.

Wnioski aplikacyjne dla programów winny zawierać szczegółowe i pełne dane dotyczące wszystkich aspektów proponowanego programu: jego główne cele, działania przewidziane do realizacji w ramach podprojektów oraz plan wdrożenia wraz z proponowanymi ustaleniami, w tym z kryteriami i procedurami wyboru podprojektów. Opis ten musi zawierać szczegóły proponowanych systemów wdrażania, tak aby gwarantowały także właściwe ponoszenie odpowiedzialności za wydatkowanie.

Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy mają na celu tworzenie dodatkowych korzyści dla Państwa-Beneficjenta. Dostarczają one dodatkowych środków finansowych i nie mogą zastępować wsparcia finansowego pochodzącego z innych źródeł. W związku z tym programy powinny uzupełniać, a nie zastępować, istniejące działania wspierane przez środki Unii Europejskiej oraz inne środki finansowe.

1.2.Kwalifikujący się wnioskodawcy

Operatorami programu mogą być wszystkie instytucje sektora publicznego i prywatnego, a także organizacje pozarządowe utworzone w sposób prawny w Państwie-Beneficjencie oraz działające w interesie publicznym – np. władze krajowe, regionalne i lokalne, instytucje edukacyjne/badawcze, organizacje środowiskowe, organizacje wolontarystyczne i organizacje społeczności lokalnych, a także partnerstwa publiczno-prywatne.

**Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy
2004-2009
Programy (grupy projektów)**

Warunki kwalifikowalności wnioskodawców składających wnioski o dofinansowanie podprojektów, realizowanych w ramach programów, będą określone w umowie finansowej.

1.3. Wysokość dofinansowania i współfinansowanie

Poziom dofinansowania programów, opisany w punkcie 3.2. *Zasad i procedur*, jest następujący:

a) *wielkość dofinansowania do 60%*; z wyjątkiem sytuacji, do jakich odnosi się podpunkt b) i c), wielkość wsparcia nie może przekraczać 60% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu.

b) *wielkość dofinansowania do 85%*; w przypadku, gdy 15% lub więcej całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu będzie współfinansowane z budżetu państwa lub budżetu jednostek samorządu terytorialnego, Mechanizm Finansowy EOG może zapewnić finansowanie dla pozostałych kosztów kwalifikowalnych projektu.

c) *wielkość dofinansowania do 85% i powyżej*; w celu dofinansowania działań w ramach projektów organizacji pozarządowych (w tym partnerów społecznych) lub projektów w ramach Funduszu Kapitału Początkowego oraz Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego, środki Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizm Finansowy EOG mogą być połączone w celu przyznania wnioskodawcy dofinansowania wyższego niż opisane w podpunkcie a) i b) niniejszego artykułu, ale generalnie nie większego niż 90%. Współfinansowanie przez podmiot krajowy będzie zazwyczaj wymagane.

Współfinansowanie będzie zwykle wymagane na poziomie operatora.

Niezależnie od współfinansowania na poziomie operatora, operatorzy odpowiedzialni za wdrażanie programów powinni generalnie wymagać, aby podprojekty otrzymujące wsparcie finansowe z programu były współfinansowane przez beneficjentów końcowych.

Za wyjątkiem opisanym w poniższym podrozdziale 1.4, takie współfinansowanie, dokonywane przez beneficjentów końcowych, nie ma wpływu na wysokość współfinansowania na poziomie operatora.

W wyjątkowych wypadkach, gdy wymagania dotyczące współfinansowania na poziomie operatora mogą sprawić, że dany program nie będzie wdrażany pomimo jego szczególnie dużego wpływu na realizację celów Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Ministerstwo Spraw Zagranicznych może zdecydować o zastosowaniu zasad przyznawania dofinansowania zgodnie z ustępem 1.1 na poziomie podprojektów zamiast na poziomie operatora. W takich przypadkach Państwo Beneficjent skonsultuje się z Komitetem Mechanizmów Finansowych i/lub z Norweskim Ministerstwem Spraw Zagranicznych, przed przekazaniem wniosku aplikacyjnego do BMF, w celu uzyskania wstępnej zgody na takie działania.

Wsparcie z Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego nie może zastępować innych źródeł finansowania, w tym dotacji krajowych, subwencji, pożyczek bankowych lub kredytów eksportowych.

**Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy
2004-2009
Programy (grupy projektów)**

1.4. Strony

Programy winny być wdrażane przez operatorów, którzy winni być utworzeni w sposób prawny jako niezależne jednostki, silnie powiązane albo z danym sektorem albo z obszarem geograficznym, na którym będzie wdrażany program.

Podprojekty tworzące program są zarządzane przez końcowych beneficjentów, którzy odpowiadają za swoje działania przed operatorem programu.

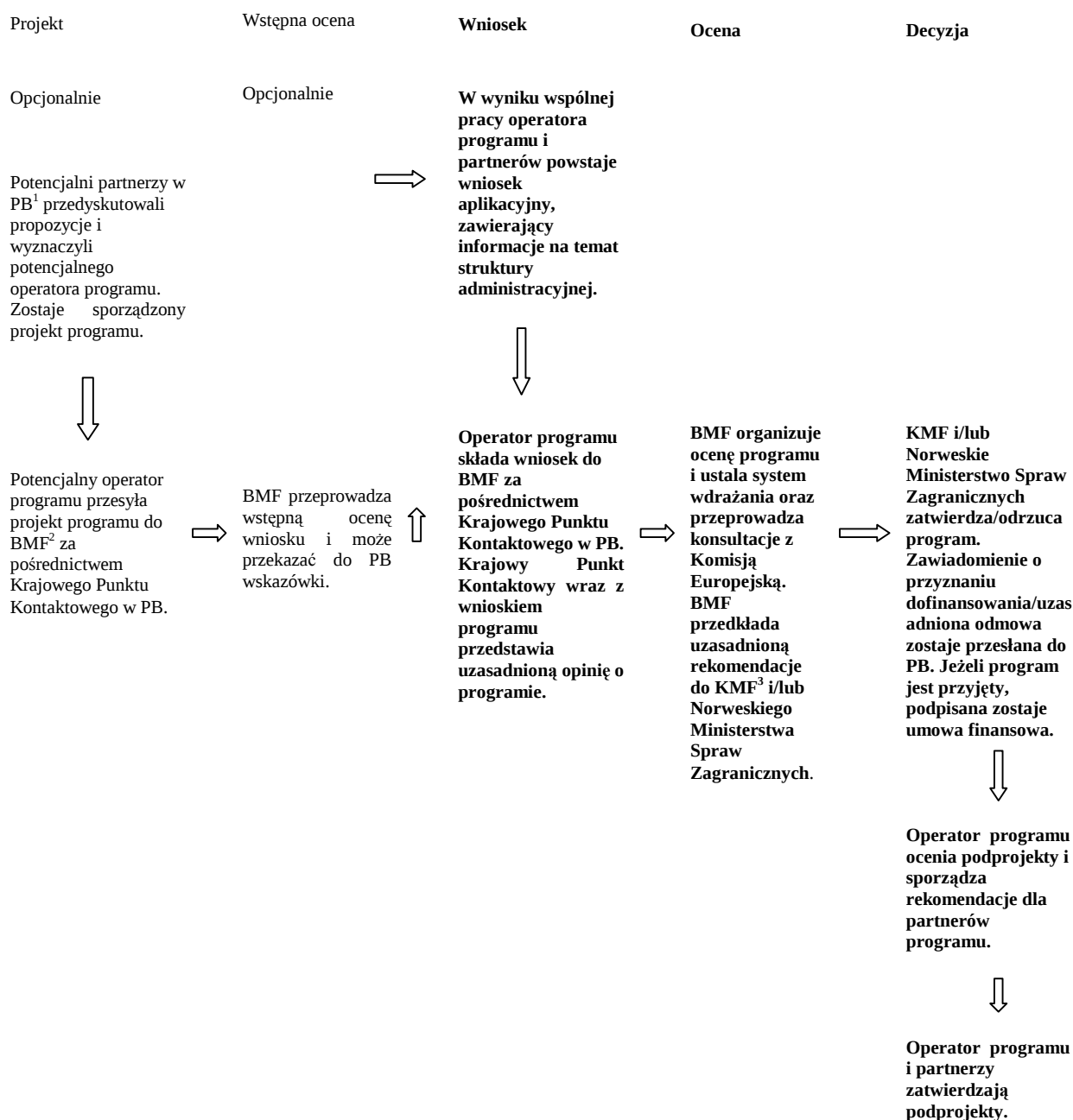
W celu uzyskania maksymalnych korzyści z programu, operator programu zawiąże partnerstwa z innymi reprezentantami interesów danych sektorów lub obszarów geograficznych. Partnerstwa te mogą być zaangażowane w wybór podprojektów.

**Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy
2004-2009
Programy (grupy projektów)**

2 Cykl projektu

2.1 Proces oceny i akceptacji wniosku

Proces oceny i akceptacji dotyczący programów¹ (w zarysie)

¹ PB (Państwo-Beneficjent)

² BMF (Biuro Mechanizmów Finansowych)

³ KMF (Komitet Mechanizmów Finansowych)

¹ W polskim systemie wdrażania Mechanizmów Finansowych nie przewidziano możliwości składania projektów programów, a jedynie składanie wniosków kompletnych (przypis tłumacza).

**Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy
2004-2009
Programy (grupy projektów)**

Przed złożeniem kompletnego wniosku dotyczącego programu wnioskodawca może przedłożyć projekt programu. Do przedłożenia zarówno projektu programu jak i kompletnego wniosku należy stosować formularz aplikacyjny. Wnioski oraz projekty programów powinny być przedkładane do Biura Mechanizmu Finansowego za pośrednictwem Krajowego Punktu Kontaktowego.

Zatwierdzenie wniosku przez KMF i/lub Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych może być dokonane dopiero po przedłożeniu kompletnego wniosku, włącznie z ustaleniami dotyczącymi wdrażania programu.

BMF ocenia czy program kwalifikuje się do udzielenia wsparcia oraz czy proponowany system wdrażania jest odpowiedni, i daje rekomendację dla podjęcia decyzji do KMF i/lub Norweskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Po zatwierdzeniu programu, operator programu przystępuje do wyboru podprojektów tworzących program.

2.2 Wybór podprojektów

Procedury wyboru podprojektów są określone w umowie finansowej. Operator wraz z wnioskiem winien przedłożyć wstępne sugestie odnośnie procesu wyboru. Operator musi szeroko rozpowszechnić ogłoszenie o naborze wniosków, wykorzystując do tego celu różne media, tak aby organizacje i jednostki z określonych obszarów oraz grup docelowych, mogły się o tym dowiedzieć. Procedury oceny wniosków przez operatora programu muszą uwzględniać zasady efektywnej konkurencji. KMF i/lub Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych mogą sugerować poprawę procedur.

Ustanowiony przez operatora programu system musi:

1. Zapewnić, że różne interesy na danym obszarze geograficznym lub w sektorze są brane pod uwagę,
2. Włączyć w proces podejmowania decyzji partnerów wyłonionych przez operatora programu,
3. Zapewnić, że decyzje podejmowane są w przejrzysty sposób,
4. Zapewnić, że sprawozdania z decyzji operatora programu wraz z uzasadnieniem będą wysyłane do przyszłych beneficjentów końcowych i do KMF i/lub Norweskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

2.3. Monitoring i ewaluacja

Ustalenia odnośnie monitorowania programu będą określone w umowie finansowej. Krajowy Punkt Kontaktowy będzie gwarantował, że te ustalenia zostaną w niezbędnym zakresie wprowadzone w życie i – w razie potrzeby – podejmie odpowiednie kroki, aby wesprzeć ich realizację.

- Operatorzy programu winni dokonać stosownych ustaleń z beneficjentami końcowymi odnośnie raportowania.

- Operatorzy programu przekazują raporty z wdrażania projektu (w tym z monitoringu wskaźników zrównoważonego rozwoju) do Krajowego Punktu Kontaktowego w Państwie-Beneficjencie.
- Krajowy Punkt Kontaktowy co najmniej raz w roku składa raporty do BMF.
- BMF monitoruje programy i w tym celu zwykle zleca te zadania agencji ds. monitoringu, która przeprowadza zewnętrzny monitoring programu, w tym także monitoring podprojektów, jak również kontrole na miejscu.
- Ewaluacja ex post programu może być wykonywana indywidualnie lub w kontekście ram programowych danego Państwa-Beneficjenta.

Wytyczne dla Państwa-Beneficjenta w sprawie raportowania i monitorowania zawierają bardziej szczegółowy opis wymagań i procedur.

2.4. Wydatkowanie

Pomoc finansowa jest przyznawana na zasadzie refundacji poniesionych i udokumentowanych kosztów, zgodnie z ustalonym harmonogramem wydatkowania.

W uzasadnionych przez Państwo-Beneficjenta przypadkach, w celu wsparcia realizacji programów, może być wypłacona zaliczka w wysokości do 10%, pod warunkiem, że zostanie uznana za niezbędną przez KMF i/lub Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Zaliczka powinna być wydatkowana zgodnie z zapisami umowy finansowej

Operator programu musi wdrożyć niezbędne ustalenia (w tym także dotyczące zaliczek), tak aby zapewnić właściwy przepływ środków finansowych do końcowych beneficjentów. Operator programu będzie odpowiedzialny za prawidłowe wykorzystanie funduszy i zagwarantuje autentyczność dowodów wydatkowania przesyłanych do BMF.

Operator programu winien agregować wnioski o płatność w ramach programu oraz przekazywać je do Krajowego Punktu Kontaktowego. Zagregowane wnioski o płatność są integralną częścią *Sprawozdania okresowego z realizacji projektu*. Następnie, w celu dokonania wydatkowania, Krajowy Punkt Kontaktowy przedstawia dokumentację do BMF lub, w stosownych przypadkach, do wyznaczonej przez niego agencji płatniczej.

Bardziej szczegółowy opis procedur wydatkowania zawarty jest w *Wytycznych w sprawie wydatkowania*.

2.5. Koszty zarządzania programem ponoszone przez operatora

W przypadku gdy zostały stworzone dodatkowe, specjalne struktury, w ramach których personel został zatrudniony wyłącznie do zarządzania danym programem w czasie jego wdrażania, wówczas niezbędne koszty z tym związane mogą być kosztami kwalifikowalnymi projektu. Koszty te powinny być zatwierdzane przez BMF i/lub Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych indywidualnie dla każdego przypadku przy uwzględnieniu wielkości projektu, obowiązków operatora oraz innych istotnych czynników. Koszty te powinny generalnie wynosić od 4 do 10 % całkowitych kosztów kwalifikowanych programu. Wysokość całkowitych, kwalifikowalnych kosztów zarządzania programem zostanie określona w umowie finansowej.

2.6. Kontrola finansowa i audyt

Audyt i kontrola finansowa są przeprowadzane zgodnie z Artykułem 6 *Zasad i procedur wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG* oraz tym samym Artykułem *Zasad i procedur wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego*.